



Mulgi Hoolekandekeskus
hooldekodu@moisakyla.ee

20.12.2024 nr 5.1-3/32769-3

JÄRELEVALVE AKT

I. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus: sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 157 lõige 3.
- 1.2. Järelevalve teostamisel kontrolliti väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse vastavust SHSis ja sotsiaalkaitseministri 19.06.2023 määruses nr 36 "Nõuded väljaspool kodu osutatavale ööpäevaringsele üldhooldusteenusele" (määrus nr 36) sätestatud nõuetele ning majandustegevuse nõuete täitmist tulenevalt majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (MSÜS) § 30 lõikest 2.
- 1.3. Järelevalve teostamise koht:
Longi tee 1, Polli küla, Mulgi vald, Viljandi maakond;
Longi tee 3, (korterid 7, 8 ja 10), Polli küla, Mulgi vald, Viljandi maakond.
- 1.4. Paikvaatluse aeg: 05.11.2024.
- 1.5. Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (SKA) õiguse ja järelevalve osakonna järelevalve talituse peaspetsialistid Kadri Plato ja Tõnis Palgi (järelevalve meeskonna juht).
- 1.6. Teenuseosutaja poolt osalesid järelevalvetoimingutes hooldusteenuse juht Saile Sakkov ja juhataja Merike Andruško.
- 1.7. Järelevalvemenetluses kasutatud meetodid: päringud majandustegevuse registris (MTR) ja töötamise registris (TÖR), paikvaatlus, dokumentide analüüs, e-kirjavahetus, vestlused klientide ja nende lähedastega ning hooldekodu töötajatega.

II. JÄRELEVALVE TULEMUSED

Sotsiaalkindlustusamet tuvastas, et Mulgi Hoolekandekeskus ei ole täitnud järgmisi õigusaktides sätestatud nõudeid:

2.1. SHS § 20 lõige 1, mille kohaselt üldhooldusteenuse eesmärgiks on turvalise keskkonna ja toimetuleku tagamine täisealisele isikule.

Longi tee 3, Polli küla, Mulgi vald, asuva kortermaja korterites 7, 8 ja 10, kus osutatakse üldhooldusteenust, on teenusesaajad ilma ööpäevaringse hooldustöötaja järelevalveta.

Kujunenud on praktika, kus ajavahemikul 18.00 kuni 06.00 peab üks teenusesaajatest hoolitsema teiste kortermaja tubadesse majutatud teenusesaajate abivajaduse edastamise eest hooldekodu peamajas olevale hooldustöötajale. Rikkumine on kirjeldatud järelevalve akti punktis 3.2.

2.2. SHS § 21 lõige 2, mille kohaselt teenuseosutaja koostab koostöös teenuse saajaga või juhul, kui teenuse saaja pole kontaktne, teenuse rahastajaga 30 päeva jooksul teenuse osutamise alustamisest arvates isikule hooldusplaani.

Kontrollitud hooldusplaanides ei ole hooldusplaani koostamise kuupäev üheselt tuvastatav – märkimata on jäetud dokumendi vormistamise täpne kuupäev. Rikkumine on kirjeldatud järelevalve akti punktis 3.2.3.

2.3. SHS § 21 lõige 3, mille kohaselt hooldusplaani koostamisel hinnatakse hooldusvajaduse kõrval ka tervishoiuteenuse vajadust. Hinnangu tervishoiuteenuse vajadusele annab vastava kvalifikatsiooniga tervishoiutöötaja.

Rikkumine on kirjeldatud järelevalve akti punktis 3.2.3. - teenusesaajate A.T. ja E.S. hooldusplaanid.

2.4. SHS § 154 punktid 1 ja 3, mille kohaselt lisatakse sotsiaalteenuse osutaja tegevusloale kõrvaltingimusena maksimaalne isikute arv, kellele on lubatud samal ajal teenust osutada ja tegutsemiseks lubatud tegevuskoht.

Üldhooldusteenust osutatakse aadressil Longi tee 3, Polli küla, Mulgi vald asuva kortermaja korterites 7, 8 ja 10, kuid teenuse osutamise koht ei ole tegevusloa kõrvaltingimusena tegevusloale kantud. Seega ei tohi nimetatud aadressil üldhooldusteenust osutada.

Arvestades rikkumiste iseloomu peab SKA põhjendatuks järelevalve aktis nimetatud rikkumiste (punktid 2.1. ja 2.4.) kõrvaldamiseks ettekirjutuse tegemist. Ettekirjutus vormistatakse eraldi haldusaktiga. Punktides 2.2. ja 2.3. rikkumiste kõrvaldamise üle teostatakse järelkontrolli 2025. aasta II kvartali.

III. JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

SKA algatas 04.11.2024 haldusjärelevalve Mulgi Vallavalitsuse hallatava Mulgi Hoolekandekeskuse Polli tegevuskohas, mille paikvaatlus toimus 05.11.2024.

3.1. Majandustegevusnõuete täitmine

Mulgi Hoolekandekeskuse põhimääruse § 2 lõige 2 sätestab, et hoolekandekeskus asub kahes tegevuskohas: Mõisaküla tegevuskoht aadressiga Kiikre tn 15, Mõisaküla linn, Mulgi vald, 69302 Viljandi maakond ja Polli tegevuskoht aadressiga Longi tee 1, Polli küla, Mulgi vald, 69104 Viljandi maakond.

Mulgi Hoolekandekeskusele on 01.01.2020 antud ööpäevaringse üldhooldusteenuse osutamiseks tegevusluba nr SÜH000075, mille kehtiva (21.11.2024) versiooni kõrvaltingimusena on lisatud tegevuskoht Longi tee 1, Polli Küla, Mulgi vald, Viljandi maakond. Nimetatud tegevuskohas on ÜHteenust samaaegselt lubatud osutada maksimaalselt 26le inimesele, kuid arvestades alljärgnevat, ei ole andmed tegevusloal korrektsed.

Majandustegevuse registrisse üles laetud Päästeameti tuleohutuse alase hinnangu (18.11.2019 nr 7.2-2.2/13177-2) kohaselt tuleb teenuse osutamise koht (Longi tee 1, Polli küla) viia vastavusse kehtivate tuleohutusnõuetega või vähendada hooldekodu kohtade arvu kuni kümneni. Teisi tegevuskoha tuleohutusnõuetele vastavust tõendavaid dokumente 21.11.2024 seisuga MTR-i üles laetud ei ole. Paikvaatluse käigus tuvastati, et aadressil Longi tee 1, Polli küla osutatakse ÜHteenust 12-le inimesele.

Mulgi Hoolekandekeskuse [veebilehel](#) avaldatud ÜHteenuse kirjelduses on märgitakse, et Polli tegevuskohas on voodikohti 26-le inimesele ning hooldekodu tegutseb endises lasteaia hoones ja lähedal asuva kortermaja korterites. Paikvaatluse käigus tuvastati, et ÜHteenust osutatakse 14le inimesele aadressil Longi tee 3, Polli küla, Mulgi vald, Viljandi maakond, asuva korterelamu korterites nr 7, 8 ja 10. Nimetatud ÜHteenuse osutamise koht ei ole tegevusloa nr SÜH000075 kõrvaltingimusena tegevusloale kantud (puudub ka tegevuse lõpetanud Polli Hooldekodu tegevusloalt nr SÜH000028, mis on arhiveeritud). Sellega on rikutud SHS § 151 punkti 4, mille kohaselt on sotsiaalteenuse osutamiseks nõutav tegevusluba ja SHS § 154 punkte 1 ja 3, mille kohaselt lisatakse sotsiaalteenuse osutaja tegevusloale kõrvaltingimusena maksimaalne isikute arv, kellele on lubatud samal ajal teenust osutada ja tegutsemiseks lubatud tegevuskoht.

Mulgi Hoolekandekeskuse Polli tegevuskohas töötab 7 hooldustöötajat, kes vastavad SHS § 22 lõigetes 3 ja 4 sätestatud nõuetele; vahetu ÜHteenuse osutajana on tegevusloale kantud ka hooldusteenuse juht. 21.11.2024 on tegevusloale lisatud ühe abihoolustöötaja andmed.

3.2. SHSis ja määruses nr 36 sätestatud nõuete täitmine

3.2.1. SHS § 20 lõigete 1 kuni 3 ja määruse nr 36 § 2 lõigete 1 kuni 3 kohaselt on väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse eesmärgiks tagada täisealiste isikutele turvaline keskkond ja toimetulek, teenuse osutajal tuleb tagada teenusesaajale hooldustoimingud, majutamine, toitlustamine ning muud toetavad ja toimetulekut tagavad teenused vastavalt hooldusplaani määratud tingimustele.

SKA 05.12.2022 järelevalve aktis nr 5.1-3/51970-1 on märgitud, et hooldekodu personalil on suured ootused uue hooldekodu hoone ehitamisele, mis võimaldaks lõpetada ÜHteenuse osutamise kortermajas ning tagaks paremad tingimused teenusesaajatele ja hooldekodu personalile. 2024. aasta lõpu seisuga ollakse siiski olukorras, kus uue hooldekodu hoone ehitamine on vahendite puudumise tõttu määramata ajaks edasi lükkunud. Teenuse osutamine jätkub endistes tingimustes. ÜHteenust osutatakse 26le Mulgi valla elanikule.

ÜHteenuse osutamine endise lasteaia hoone ruumides Longi tee 1, Polli küla.

Hooldekodu õueala on hästi hooldatud ja aiaga piiratud, pakkudes elanikele turvalist keskkonda. Õuealal on piisavalt pinke istumiseks, lisaks on teenusesaajatel võimalus aega veeta aiamajas või varikatuse all. Aiamaja täidab ka praktilist funktsiooni, olles ratastoolide ja rulaatorite hoiuruumiks, kuna hoone siseruumides pole selleks ruumi piisavalt. Hooldekodu sissepääsud on varustatud kaldteedega, mis tagavad ligipääsetavuse liikumisraskustega inimestele.

Endise lasteaia hoone ruumid on kohandatud ÜHteenuse osutamisele vastavaks. Magamistubade vaheseinad on ehitatud puitplaadist (ei ulatu laeni). Privaatsus on visuaalselt tagatud, kuid naabertubadest kostuvad helid (sh kõne), on hästi kuulda. Õiguskantsler on sellise lahenduse puudustele tähelepanu juhtinud 20.06.2018 kontrollkäigu kokkuvõttes nr 7-8/180432/1802831.

Teenusesaajad (12 inimest) on majutatud ühe- kuni kolmekohalistesse tubadesse. Kolmekohalisi tube on kaks. Tubades puuduvad kutsunginupud. Teenusesaajad peavad abi kutsumiseks endast hüüdmisega märku andma. Hooldustöötaja kinnitas, et öisel ajal on tubadest kostuvad helid hästi kuulda ning abivajaduse väljaselgitamiseks on võimalik kiiresti reageerida. Paikvaatluse ajal oli hooldekodus kuus voodikeskset teenusesaajat. Kõigis tubades on funktsionaalvoodid. Hooldekodu ruumid ja liikumisteed on küllaltki kitsad. Liikumisvõimetud teenusesaajad transporditakse pesuruumi pesutooliga.

Hooldekodu saal on avar ja multifunktsionaalne: seal toimuvad teenusesaajate aktiveerivaid ja vabaaja tegevused, samuti kasutatakse ruumi külalistega kokkusaamiseks. Saalis asuvas lukustatud kapis hoitakse teenusesaajate ravimeid. Tervishoiutöötaja (õde) jagab ravimid karpidesse samas ruumis. Eraldi ruumi ravimite jagamiseks või õendustoimingute tegemiseks ei ole.

Hooldekodu elanike toit valmistatakse köögis ja see jagatakse välja kolme toidukorrana. Kortermajas elavatele klientidele viiakse see nimelistes plastikkarpides. Töötajate nimekirjas on kaks kokka; püsivalt on tegevuskohas kohal üks 24-tunnises vahetuses töötav hooldustöötaja. Hooldusteenuse juht on majas tööpäeviti (8 tundi).

ÜHteenuse osutamine Longi tee 3, korterites 7, 8 ja 10.

Korterimaja asub hooldekodu peamajast ligikaudu 100 meetri kaugusel. ÜHteenust osutatakse esimese ja teise korruse korterites, mida personal nimetab pansioniks. Paikvaatluse käigus tuvastati, et korterite tubades elab 14 inimest. Toad on 1-2 kohalised ning kodusarnaselt sisustatud. Pansioni hooldustöötaja töötab 11tunnises vahetuses (06.00 – 18.00). Korteri esikutesse on paigaldatud kutsunginupud, millega kliendid saavad hooldustöötajale abivajadusest märku anda. Juhul kui hooldustöötaja abi vajatakse töövälisel ajal, siis üks personali poolt kindlaks määratud teenusesaaja annab sellest hooldekodu peamajas töötavale hooldustöötajale telefonitsi märku.

Olukorda, kus üks teenusesaajatest peab teistele klientidele abi kutsumise eest hoolitsema, ei saa pidada vastavaks SHS § 20 lõikes 1 sätestatule (ÜHteenuse eesmärk on turvalise keskkonna ja toimetuleku tagamise täisealisele isikule).

Hooldusteenuse juhi sõnul majutatakse korteritesse väiksema hooldusvajadusega kliente. Lähtutatakse hinnangust, et tubadesse majutatud kliendid vajavad kõrvalabi ja juhendamist ainult päevasel ajal. Teenusesaajate seas on kohaliku omavalitsuse eestkostel olevaid isikuid. Mulgi valla sotsiaaltöõspetsialistid kinnitasid, et nende kliendid saavad pansioni tingimustes hästi hakkama. Järelevalve käigus pöörati tähelepanu ka hiljutisele vahejuhtumile, kus ägenenud psüühikahäirest tingitud seisundi tõttu hüppas üks teenusesaajatest välja esimese korruse aknast, mis näitab, et elanike seisundi hindamiseks ja turvalisuse tagamiseks ei ole alati kohaldatud sobivaid abinõusid, kuigi Mulgi Hoolekandekeskuse kodukorra kohaselt kliendi paigutamine tuppa toimub vastavalt kliendi tervislikule seisundile, erivajadustele ja võimalustele (samuti ei ole töötajatel lubatud jätta kliente järelevalveta).

Hooldustöötaja juhendab ja tegeleb teenusesaajatega vastavalt hooldusplaanis kindlaks määratud tegevustele. Hooldustoimingute (sh üle keha pesemine) tegemise kohta peetakse arvestust. Paikvaatluse ajal olid teenusesaajate toad olid koristatud ja puhtad. Kliente suunatakse osalema aktiveerivates tegevustes, mis toimuvad kas hooldekodu peamajas või korterimaja ühe esimese korruse korteri puhketoas. Teenusesaajate söök tuuakse kohale peamajast ning serveeritakse klientidele nimelistest plastikkarpidest. Toidu püsiv serveerimine plastkarpidest ei pruugi olla kooskõlas SHS § 3 lõikes 2 sätestatud kvaliteedipõhimõtetega (isikukesksus ja teenuse võimestav iseloom).

3.2.2. SHS § 20 lõike 4 alusel on sotsiaalkaitseminister kehtestanud täpsustatud nõuded väljaspool kodu osutatavale üldhooldusteenuse eesmärgile ja selle sisule, sealhulgas tegevustele, mis on vajalikud teenuse eesmärgi saavutamiseks (määrus nr 36).

Määruse nr 36 § 2 lõigete 1 - 4 alusel tuleb teenuseosutajal tagada hooldusteenuse saajale hooldustoimingud ning muud toetavad teenused, mis on määratud kindlaks teenusesaaja hooldusplaanis. Hooldustoimingute tegemisel tuleb teenuseosutajal tagada teenusesaajale privaatsus, tema tahte ja võimekuse arvestamine ning enne hooldustoimingu tegemist selle sisu selgitamine. Teenuseosutajal tuleb teenusesaaja lähedasele/kontaktisikule anda viivitamatult teavet, kui teenussaaja seisundis on olulisi muutusi ning võimaldada tutvuda hooldusplaaniga.

Hooldusteenuse juhi sõnul tuuakse korterites elavad teenusesaajad, kelle seisund ja toimetulekuvõime on halvenenud, üle hooldekodu peamajasse, kus neile on tagatud ööpäevaringe järelevalve. Hooldustöötajad suhtlevad teenusesaajatega aktiivselt, õhkkond on kodune ning personal tunneb elanike vajadusi ja eripärasid. Hooldekodu peamajas on privaatsusnõue täidetud osaliselt (vt punkt 3.2.1). Teenusesaaja kontaktisiku viivitamatu teavitamise kohustust täidab hooldusteenuse juht.

Määruse nr 36 § 2 lõikes 5 on loetletud isikuhooldustoimingud.

Paikvaatluse käigus kogutud tõenditest ja hooldekodu edastatud dokumentidest nähtub, et määruse § 2 lõike 5 punktid 1-11 on täidetud. Teenusesaajate üle keha pesemine toimub vähemalt ühel korral nädalas, täidetakse põhihooldustoimingute lehte (pesemine, juustehooldus, küüntehooldus, suuhooldus, silmade hooldus, toitmine, tualeti kasutamine, mähkmete kasutamine, voodipesu vahetamine). Juuksuriteenuse eest klientidelt eraldi tasu ei võeta. Juurdepääs teistele sotsiaalteenustele ja avalikele teenustele korraldamine kasutades kohaliku omavalitsuse transporti.

Määruse nr 36 § 2 lõikes 6 on loetletud terviseseisundiga seotud toimingud.

Hooldekodu ruumide seintele ning WC-desse on paigutatud käetoed. Teenusesaajad saavad kasutada liikumiseks abivahendeid. Klientide kukkumise korral hinnatakse kiirabi kutsumise vajadust ning aset leidnud vahejuhtum registreeritakse. Hooldustöötajatel on esmaabi andmise oskused ja osatakse mõõta teenusesaaja elulisi näitajaid. Õendusteenust osutab Koduvisiit OÜ. Tervishoiutöötaja osutab teenust hooldekodus kahel päeval nädalas. Koostööd õega hindavad hooldustöötajad heaks, kuigi on esinenud teatavaid ebakõlasid infovahetuses, ravimite tellimise ja jagamise osas. Tervishoiuteenuse osutaja on antud küsimuses viinud läbi siseauditi.

Määruse nr 36 § 2 lõikes 7 on loetletud füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toimingud.

Paikvaatluse käigus kogutud tõenditest ja hooldekodu edastatud dokumentidest nähtub, et määruse § 2 lõike 7 punktid 1 – 5 on täidetud. Hooldekodu mõlemal tegevusaadressil on tagatud teenusesaajate värskes õhus viibimine. Kortermaja elanikel on võimalus ühistegevusteks korteri nr 8 puhktetoas. Hooldekodu peamaja saali on loodud võimalused aktiveerivate tegevuste läbiviimiseks. Tegevusi viivad hooldustöötajad ja hooldusteenuse juht ise, eraldi tegevusjuhendajat selleks ei ole. Hooldekodu personal korraldab teenusesaajatele üritusi, kuhu kaasatakse osalema elanike lähedasi, nt jõulupidu.

3.2.3. SHS § 21 lõigetes 2 kuni 5 on kirjas nõuded, millele peavad vastama teenuseosutaja koostatavad hooldusplaaniid.

Uute teenusesaajate vastuvõtmise ja hooldusplaanide koostamise eest vastutab hooldusteenuse juht. Hooldusplaan koostatakse koostöös teenusesaaja, tema eestkostja või lähedase osalusel. Kontrollitud hooldusplaanides esines korduva puudusena hooldusplaanide täpse koostamise kuupäeva märkimata jätmise. Dokumentides oli ajalisest määratlusest märgitud üksnes hooldusplaanide koostamise kuu ja aasta, mis ei võimalda hinnata, kas on järgitud SHS § 21 lõikes 2 sätestatud tähtaega hooldusplaanide koostamiseks.

Teenusesaaja H.T. hooldusplaan: H.T. teenusele saabumise kuupäevaks on märgitud 17.06.2024, kuid hooldusplaanide koostamise aeg on märgitud üldsõnaliselt „juuni 2024“. Tervishoiuteenuse vajaduse hindamisleht, mis on hooldusplaanide juurde lisatud, on koostatud 01.08.2024. Sellest tulenevalt ei ole võimalik hinnata, kas hooldusplaanide koostamisel on järgitud SHS § 21 lõikes 2 sätestatud 30-päevast tähtaega.

Teenusesaaja R.V. hooldusplaan: ÜHteenuse osutamisega alustati 27.11.2023, kuid hooldusplaan on koostatud 2024. aasta jaanuaris. Hooldusplaanide vormistamise täpne kuupäev puudub. Seega ei vasta hooldusplaan SHS § 21 lõikes 2 sätestatud tähtajale.

Teenusesaaja E.S. hooldusplaan: ÜHteenuse osutamise alguskuupäevaks on märgitud 16.09.2024, kuid hooldusplaan ei vasta SHS § 21 lõikest 4 tulenevatele nõuetele. Kirjeldatud on teenusesaaja vajadusi, näiteks ööpäevaringne abi ja järelevalve ning naha korrashoid, kuid ei ole sõnastatud konkreetseid eesmärke ja tegevusi nende saavutamiseks. Puudub hinnang tervishoiuteenuse vajadusele ning hooldusplaanide vormistamise täpne kuupäev.

Teenusesaaja A.T. hooldusplaan: teenuse osutamisega alustati 15.08.2023 ning hooldusplaan on koostatud augustis 2023, dokumendi vormistamise täpne kuupäev puudub. Tervishoiuteenuse vajaduse hinnang on lisatud hooldusplaanile 19.07.2024, mis ei vasta SHS § 21 lõikes 3 sätestatud nõudele hinnata tervishoiuteenuse vajadust hooldusplaanide koostamise ajal.

3.2.4. SHS § 22 lõiked 1 kuni 4 sätestatavad teenuseosutaja kohustuse tagada ööpäevaringselt personali olemasolu, kelle kvalifikatsioon ja koormus võimaldavad tegevusi ja toiminguid viisil, mis on kindlaks määratud hooldusteenust saavate isikute hooldusplaanis. Hooldusteenust osutavad vahetult hooldustöötaja ja abihoidustöötaja, viimase tööd juhendab hooldustöötaja. SHS § 22 lõike 5 kohaselt ei tohi üldhooldusteenust vahetult osutada isik, kelle karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest võib ohtu seada üldhooldusteenust saama õigustatud isiku elu, tervise ja vara.

Mulgi Hoolekandekeskuse Polli tegevuskohas töötab kaheksa hooldustöötajat, neist seitse vastavad SHS § 22 lõigetes 3 ja 4 sätestatud nõuetele. Hooldusteenuse juht on hooldustöötajana tegevusloale kantud. Abihooldustöötaja juhendamine on tagatud kvalifitseeritud hooldustöötaja poolt. Töötajate taustakontroll on teostatud 07.11.2024.

3.2.5. SHS § 22¹ lg 6 kohaselt avalikustab väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse osutaja teenuskoha maksumuse ja käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud hooldustöötajate ja abihooldustöötajate tegelike kulude maksumuse ühe teenusesaaja kohta.

Teenuskoha maksumus ja hoolduskomponent on avalikustatud Mulgi Hoolekandekeskuse [veebilehel](#). Polli tegevuskohas hoolduskoha maksumus 960 eurot kuus. Hooldustöötajate tööga seotud komponent on 500 eurot. Alates 01.01.2025 on Polli tegevuskohas hoolduskoha maksumus 1040 eurot kuus (sh 500 eurot hooldustöötajate tööga seotud komponent).

Rahandusministeeriumi koostatud hoolduskulu mudeli soovitusliku näidiskalkulaatori andmetel peaks hooldekodu hoolduspersonali kulu MTRi kantud vahetult teenust osutavate töötajate nimekirja alusel (9 töötajat) olema ühe teenusesaaja kohta kuus keskmiselt 754 eurot. Kalkulaatoris on hooldus- ja abihooldustöötaja töötasudena arvesse võetud meditsiinisüsteemis töötavate hooldus- ja abihooldustöötajate töötasud.

IV. TÄHELEPANEKUD/ETTEPANEKUD/SOOVITUSED

4.1. Eemaldada hooldekodu seinalt tegevuse lõpetanud asutuse kodukord (Polli Hooldekodu lõpetas tegevuse 2022 a).